

ZABAWA DROGĄ PRZEZ ŚWIAT

PROGRAM WŁASNY PRZEDSZKOŁA NR 104
„NA MISIOWEJ POLANIE”

AUTORZY: M. Sobótka,
A. Domańska

Wstęp

Wiek przedszkolny jest okresem wzmożonej aktywności poznawczej, która wyraża się silną potrzebą wrażeń intelektualnych, dużym napięciem emocjonalnym, oraz potrzebą działania w celu poznania otaczającej rzeczywistości.

Celem wychowania przedszkolnego jest wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno – kulturowym i przyrodniczym oraz optymalna aktywizacja procesów rozwojowych, która zapewni wychowankom rozwój osobowości w warunkach zdrowia, bezpieczeństwa i atmosferze radosnego dzieciństwa.

Pierwsze lata życia dziecka są najbardziej znaczące w jego rozwoju. „Wszystko co najważniejsze dla życia osiąga człowiek do 6 roku życia” (G. Vico). W tym czasie zdobywa podstawowe umiejętności komunikowania się ze światem, poznawania i wyrażania siebie oraz otaczającego świata w całym jego bogactwie. Rolą nauczyciela jest rozbudzenie i ukierunkowanie aktywności dzieci, wyposażenie ich w określony zasób wiadomości i umiejętności oraz wyrównywanie niedoborów psychofizycznych poprzez pracę indywidualną.

Stojące przed człowiekiem XXI wieku zadania spowodowały konieczność dokonania istotnych zmian w programach wychowania przedszkolnego. Potrzebne okazało się ukształtowanie jednostki elastycznej, dysponującej bogatą wyobraźnią i zdolnością do ekspresji twórczej, cechującej się nowatorstwem i oryginalnością myślenia. Aby ukształtowały się pożądane umiejętności, powinny być one poddane oddziaływaniom stymulacyjnym.

Program „Zabawa drogą przez świat” jest przeznaczony dla nauczycieli pracujących dziećmi w wieku przedszkolnym. Ma on służyć doskonaleniu procesu opiekuńczo – wychowawczo- dydaktycznego, poprawie jakości pracy nauczyciela a przede wszystkim sprzyjać wszechstronnemu rozwojowi dzieci zgodnie z ich indywidualnym potencjałem i możliwościami rozwojowymi.

W podejmowanych działaniach zadaniem nauczyciela jest stymulowanie wszystkich sfer osobowości dzieci przy jednoczesnym dbaniu o harmonijny rozwój wychowanków. Wspomaganie rozwoju na tym etapie powinno odbywać się miłej, serdecznej atmosferze, zadania powinny być dostosowane do potrzeb, możliwości i zainteresowań dzieci, sprzyjać podejmowaniu przez wychowanków działań twórczych oraz zdobywaniu praktycznych umiejętności.

Zgodnie z założeniami reformy programowej centralne miejsce w wychowaniu przedszkolnym zajmuje zabawa . Jest ona tak silną i trwałą potrzebą dziecka, jak potrzeba pokarmu, ruchu, czy towarzystwa innych dzieci. Na zabawę i inną działalność dowolną musi się znaleźć dużo czasu w rozkładzie dnia przedszkolnego, ponieważ w rozwoju małego dziecka są one niezbędne. Bez zabawy bowiem oraz swobody ekspresji i spontanicznego działania nie da się wychować człowieka aktywnego, samodzielnego, zdolnego do inicjatywy. Zabawa jest odpowiednim dla dzieci sposobem przybliżania i pojmowania otaczającego je świata. To w czasie zabawy „opracowują” strategie działania, które prowadzą je do rozwiązywania problemów, rozwijając analityczne myślenie. Zabawa jest swoistą formą uczenia się, w czasie której dziecko zdobywa wiadomości, umiejętności i sprawności. Utrwala też i doskonali przyswojone już sposoby myślenia i działania, a ponadto rozwija możliwości umysłowe, wzbogaca zasób wiedzy o otoczeniu.

Charakterystyka programu

Program „Zabawa drogą do świata” zgodny jest z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017r.wsprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.(**Dz.U. 2017 poz. 356**)

Materiał programowy został podzielony na następujące obszary:

JA JAKO OSOBA

Poznaję siebie i jestem samodzielny
Rozpoznaję własne uczucia i potrafię sobie z nimi radzić

MOI BLISCY

Poznaję swoich kolegów oraz reguły współżycia w grupie
Znam swoją rodzinę , mogę na nią liczyć

MOJE MIEJSCE W OTACZAJĄCYM ŚWIECIE

Znam swój dom, przedszkole i podwórko
Znam swoje miasto i kraj w którym mieszkam
Żyję w świecie wartości
Znam przyrodę ożywioną i nieożywioną, potrafię o nią dbać
Spotkania z techniką
Poznaję podstawy języka obcego

MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE ZNAKÓW I SYMBOLI

Rozumiem informacje przekazywane w sposób werbalny i niewerbalny

Poznaję świat wszystkimi zmysłami

Przygotowuję się do pisania i czytania

Poznaję zaczarowany świat matematyki

ŚWIAT, W KTÓRYM CZUJĘ SIĘ BEZPIECZENIE

Dbam o bezpieczeństwo swoje i innych

Dbam o swoje zdrowie – przestrzegam zasad higieny osobistej i umysłowej

Znam zasady zdrowego stylu życia

MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE SPORTU

Dbam o sprawność ruchową

MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE SZTUKI

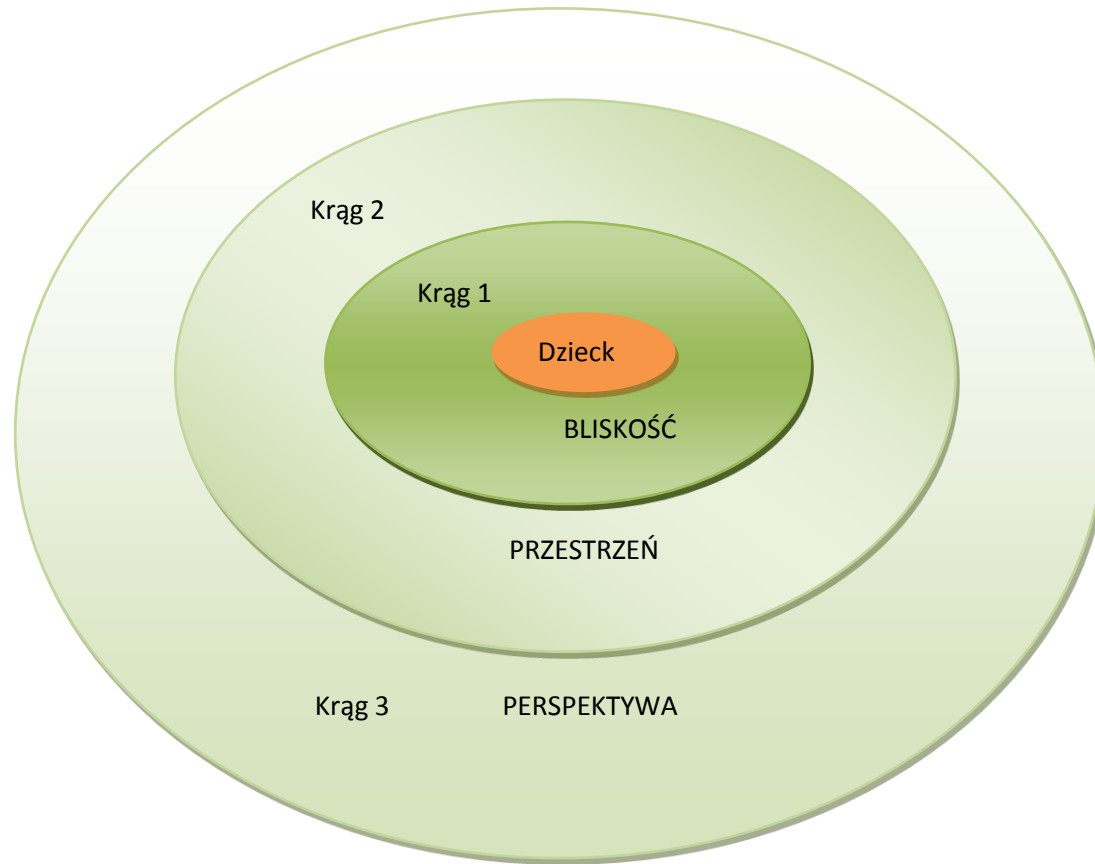
Spotkania z muzyką

Spotkania z plastyką

Spotkania z książką teatrem

Jest to podział umowny. Doświadczony i refleksyjny nauczyciel, organizując sytuacje edukacyjne powinien uwzględniać rozwój wszystkich sfer jednocześnie wiedząc, że ich granice są płynne.

Program nie zawiera podziału na grupy wiekowe , uwzględnia natomiast podział na trzy kręgi : 1. BLISKOŚĆ, 2. PRZESTRZEŃ, 3. PERSPEKTYWA. Kręgi te są niejako symbolem osiągania przez dziecko coraz szerszych kompetencji i wiedzy, odwołują się też do metafory jego wędrówki przez świat. Nazewnictwo jest proste - oznacza w sposób jasny, że kręgi **bliskość** i **przestrzeń** są w zasięgu każdego przedszkolaka, krąg **perspektywa** to miejsce, do którego podczas edukacji przedszkolnej dotrą niektórzy, ale do którego dążyć warto.

Wprowadzenie kręgów jest ściśle związane z tempem rozwoju dzieci. Taki podział umożliwia nauczycielowi wybór i dostosowanie materiału do możliwości grupy i poszczególnych dzieci. Pozwala również na swobodne poruszanie się w obrębie danego kręgu, a także pomiędzy nimi. Ich granice bowiem znowu są płynne i łatwe do przekraczania. Dzieci przedszkolne charakteryzują się indywidualnymi różnicami w zakresie tempa rozwoju umysłowego i emocjonalnego. Zdarzają im się okresy stagnacji i niezwyklej dynamiki rozwoju. Efektywność wspomaganie rozwoju dziecka zależy od dopasowania przez nauczyciela treści kształcenia do możliwości rozwojowych dzieci w danej chwili i potrzeb, które wynikają z warunków środowiska. To w jakim czasie dziecko zdobędzie określone umiejętności nie zależy od jego wieku, lecz indywidualnego rozwoju, potrzeb i możliwości. Układ programu w takim kształcie pozwala postawić na pierwszym miejscu dziecko, uwzględnić indywidualne tempo jego rozwoju.

Szczegółowe cele kształcenia i wychowania

Celem programu jest wspomaganie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi, jego środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym oraz pomoc dziecku w realizowaniu jego osobowości w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi.

Szczegółowe cele programu to:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień;
- kształtowanie czynności intelektualnych niezbędnych do funkcjonowania w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- budowanie systemu wartości, a więc wychowanie dzieci w taki sposób aby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe;
- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej potrzebnej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które zapewnią poprawne relacje z rówieśnikami i dorosłymi;

- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
- troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych, propagowanie zdrowego stylu życia
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym, rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej;
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.
- Przekazanie dzieciom elementarnych podstaw języka obcego nowożytnego.

Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy w zależności od potrzeb i możliwości dzieci

W codziennej pracy z dziećmi najistotniejszym elementem wyjściowym jest szczegółowe rozpoznanie ich możliwości, potrzeb, zainteresowań i preferencji dotyczących zabawy oraz nauki i pracy. Te trzy podstawowe rodzaje działalności ludzkiej będą się bowiem przeplatać w trakcie każdego dnia w przedszkolu. Niniejszy program zakłada, że dla małych dzieci, w wieku od 3 do 6 lat, najistotniejsza będzie zabawa. To ona bowiem ” stwarza strefą najbliższego rozwoju dziecka. W zabawie dziecko znajduje się zawsze wyżej od swojego codziennego zachowania, jest ono w zabawie jakby o głowę wyższe od samego siebie. Zabawa zawiera w sobie , jakby w soczewce powiększającej, wszystkie tendencje rozwoju, w zabawie dziecko próbuje dokonać skoku nad poziom swojego zwykłego zachowania” (L.S. Wygotki).

Mając na uwadze fundamentalną rolę zabawy, podczas realizacji zadań z programu właśnie tej formie działalności dziecięcej pozostawimy najwięcej miejsca. Zadaniem nauczyciela będzie zatem takie zorganizowanie dnia przedszkolnego,

aby większość czasu pochłaniały zabawy. Chodzi tu zarówno o zabawy samorządne, w których rola nauczyciela jest ograniczona do minimum, jak i o takie, gdzie nauczyciel mądrze inspirując, doprowadza do powstawania nowej jakości edukacyjnej. Do wyboru stoją tu (wg Rubinsztejny):

- zabawy funkcjonalne – w których dziecko kształci własne umiejętności ruchowo – manipulacyjne,
- zabawy tematyczne – w których dzieci odgrywają różne role,,
- zabawy z i gry ruchowe – w których dzieci doskonalą własną sprawność motoryczną.

Z takiego prostego podziału widać wyraźnie, że zapewniając optymalne otoczenie, dostarczając przedmiotów i środków nauczyciel może mieć wpływ na zabawę dziecięcą, może ją wykorzystać w służbie nakreślonych wcześniej celów edukacyjnych.

W niniejszym programie to właśnie zabawa jest drogą przez świat. Jej organizacja, przebieg i wykorzystywane przedmioty to wspólne dzieło dzieci i nauczyciela. Cele edukacyjne zna jednak tylko nauczyciel i spokojnie prowadzi wychowanków ku ich osiągnięciu.

W programie „Zabawa drogą przez świat” wykorzystywać będziemy także pozostałe formy aktywności : naukę i pracę. Praca to coś, co dzieci znają z opowiadań i obserwacji dorosłych, coś co naśladują w zabawach, ale także coś co bardzo lubią robić „na poważnie”. Nasz program zakłada , że przedszkolaki mogą i powinny pracować. Ich zadaniami staną się:

- dyżury,
- proste prace użyteczne np. w ogródku,
- pomoc młodszym czy słabszym kolegom.

Kolejną formą działalności ważną dla dzieci i przynoszącą im niewątpliwą satysfakcję jest nauka. Każdy postęp, każdy sukces przynosi radość dziecku, utwierdza je w poczuciu własnej wartości , daje impuls do kolejnych kroków naprzód.

W nauce przedszkolnej szczególnie duża rola przypada nauczycielowi. Nie może on poganiać, ani ponaglać wychowanka. Powinien podążać obok, śledząc poczynania dziecka, motywując je, towarzysząc wysiłkom jako przyjazny przewodnik, gotów pomóc, ale pozwalając na poszukiwanie własnej drogi, dopuszczając błędy i potknięcia.

W taki obraz nauczyciela wpisują się doskonale metody pedagogiki przedszkolnej oparte na teorii odzwierciedlenia materialnej rzeczywistości przez człowieka (M. Kwiatowska, T. Kotarbiński). Wśród tych metod szczególnie cenne, z punktu widzenia niniejszego programu, są:

- metody aktywizujące oparte na działalności dziecka. Wśród nich można wyróżnić:

- Metodę samodzielnych doświadczeń – stwarzanie warunków do spontanicznych zabaw i innych form dowolnej działalności,
- M. kierowania własną działalnością dziecka – inspirowanie, włączanie się w działalność dziecięcą,
- M. stawianych zadań – stawianie przed dzieckiem problemów dających okazję do odkrywania nowych zjawisk, do zgłębiania i rozumienia świata.

W zakresie stawianych zadań istotna jest inwencja nauczyciela, jego sposób patrzenia na świat i dziecko. Tu szczególnie ważne jest, aby dopasować zadania do możliwości i potrzeb wychowanka. Dobrze postawione zadanie daje możliwość wykonania kroku do przodu, odkrycia czegoś nowego, dokonania postępu w rozwoju.

W obrębie metody stawianych zadań nauczyciel ma możliwość wyboru spośród różnych nowoczesnych, aktywizujących i wychodzących naprzeciw potrzebom dzieci metodyk. W programie „ Zabawa drogą przez świat” zgodnie a umiejętnościami i predyspozycjami nauczycieli pracujących w naszym przedszkolu swoje miejsce znajdują:

- metoda dobrego startu,
- metoda odimiennej nauki czytania I. Majchrzak,
- metoda projektu,
- metody pedagogiki zabawy,
- edukacja przez ruch D. Dziamskiej,
- elementy metody ruchu rozwijającego W. Sherborne,
- kinezylogia edukacyjna P. Dennisona

oraz inne metody, które zawsze służyć mają dziecku i wychodzić mu na spotkanie.

Nauczyciel musi pamiętać, że „we wszystkie metody stosowane w przedszkolu wpleciony powinien być czynnik zabawowy i emocjonalny. Głównie bowiem motywy zabawowe i uczuciowe skłaniają dzieci do wysiłków, których wynikiem jest uczenie się.” (M. Kwiatowska).

- M. ćwiczeń – pobudzanie dzieci do powtarzania różnych czynności, rozwijających sprawność ruchową, utrwalających umiejętności praktyczne i wiadomości.

W programie „ Zabawa drogą przez świat” zakładamy, że większość zadań można zrealizować metodami aktywizującymi, przy dostosowaniu oddziaływań do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka. Aby oddziaływania były skuteczniejsze i naprawdę wielostronne włączyć należy także metody słowne i oglądowe, jako wspierające i pomagające w aktywnym zgłębianiu świata.

Z takiego założenia wyłania się obraz organizacji zajęć przedszkolnych. Tylko niewielka ich część będzie obejmować całą grupę jednocześnie. Większość zabaw i zajęć odbywać się będzie w formie zespołowej. Małe zespoły dają dzieciom możliwość współdziałania, przystosowania swojego postępowania do wymagań społecznych, a jednocześnie pozwalają działać w otoczeniu osób mających podobne zainteresowania, potrzeby i możliwości. Zespoły mogą tworzyć się spontanicznie, w odpowiedzi na określoną sytuację zadaniową, mogą także być proponowane przez nauczyciela w związku z jego wiedzą o możliwościach i etapie rozwoju każdego z uczestników.

W sytuacjach szczególnych potrzeb i zainteresowań dzieci zajęcia mogą być organizowane indywidualnie. Wtedy nauczyciel stara się precyzyjnie dobrać metody i formy pracy dla konkretnego dziecka.

Program „ Zabawa drogą przez świat” daje możliwość odejścia od realizacji zadań w sztywnych grupach wiekowych, wyznacznikiem działań nauczyciela staje się tylko etap rozwoju dziecka. Poznanie dziecka jest kluczem do opracowania jego edukacyjnej drogi przez świat.

Metody przeprowadzania analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna)

Zgodnie z nową podstawą programową wychowania przedszkolnego, każde dziecko w roku poprzedzającym możliwość pójścia do szkoły przejdzie diagnozę przedszkolną oraz otrzyma odpowiednie wsparcie, aby być dobrze przygotowane do rozpoczęcia w szkole nauki czytania i pisania. Nowa podstawa programowa zakłada:

„Zadaniem nauczycieli jest prowadzenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowanie tych obserwacji. W roku poprzedzającym rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej należy przeprowadzić analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna). Celem takiej analizy jest zgromadzenie informacji, które mogą pomóc:

- *rodzicom w poznaniu stanu gotowości swojego dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej, aby mogli je w osiągnięciu tej gotowości, odpowiednio do potrzeb, wspomagać;*
- *nauczycielom przedszkola przy opracowaniu indywidualnego programu wspomagania i korygowania rozwoju dziecka, który będzie realizowany w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej;*
- *pracownikom poradni psychologiczno-pedagogicznej, do której zostanie skierowane dziecko w razie potrzeby pogłębionej diagnozy związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi".*

Program *Zabawa drogą przez świat* zakłada, że każdy nauczyciel grupy dziecięcej stale i systematycznie prowadzi i odnotowuje obserwacje swoich wychowanków. Każda sfera rozwoju dziecka jest więc dokładnie rozpoznana i wiedza ta może posłużyć budowaniu drogi edukacyjnej i wychowawczej dla pojedynczego dziecka. Nauczyciel dysponuje własnymi lub standaryzowanymi narzędziami do zapisu obserwacji, potrafi na podstawie notatek dokonać doboru optymalnych metod i form pracy dla każdego przedszkolaka. Analizując dane pochodzące z obserwacji wychowanków nauczyciel wie, w którym kręgu niniejszego programu odnajdzie członków swojej grupy, a tym samym posiada świadomość na jakim etapie edukacyjnej drogi przez świat są jego wychowankowie. Mając taką wiedzę nauczyciel nakreśla dla każdego dziecka indywidualny plan zdobywania kolejnych umiejętności i wiadomości. Część drogi dzieci będą zatem odbywać w grupie, część w małych zespołach i wreszcie część indywidualnie.

Nauczyciele z naszej placówki uczestniczyli w szkoleniach zorganizowanych przez CMPPP i mogą wykorzystywać zdobytą wiedzę i ćwiczyć umiejętności, prowadząc obserwację dzieci uczęszczających do naszego przedszkola. Zgodnie z założeniami reformy programowej przygotowanej w MEN, w pracy każdego nauczyciela istotne jest zróżnicowanie podejścia do dziecka, dostrzeganie indywidualnego potencjału i zdolności, a także udzielanie wsparcia w przewyżnianiu trudności szkolnych czy deficytów.

Przygotowanie nauczycieli w zakresie diagnozowania gotowości do podjęcia nauki w szkole, jest szczególnie ważne w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych. Im wcześniej wykryte zostaną zagrożenia, deficyty dzieci, tym łatwiej

i skuteczniej można ograniczyć ich wpływ na funkcjonowanie szkolne. Dobre przygotowanie i gotowość do podjęcia nauki w szkole będzie procentować mniejszą liczbą niepowodzeń szkolnych, dawać większą satysfakcję nauczycielom z wykonywanej pracy i sukcesów, jakie uczniowie będą osiągać.

Dla nauczycieli grupy, która za rok rozpocznie edukację szkolną przydatne może być standaryzowane narzędzie diagnostyczne SGS . Pozwoli ono precyzyjnie określić jaki jest stan gotowości każdego przedszkolaka do podjęcia nauki szkolnej.

Zadania programowe

JA JAKO OSOBA		
Poznaję siebie i jestem samodzielny		
Poziom 1	Poziom 2	
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawne nazywanie części ciała, określanie ich wyglądu np. kolor oczu, włosów, wzrost itp. • Porównywanie swojego wyglądu z wyglądem innych dzieci- uznawanie wszelkiej odrębności w wyglądzie jako zjawisko naturalne, • Wyróżnianie i nazywanie poszczególnych części garderoby – dostrzeganie różnic w ubiorze innych osób z uwzględnieniem wieku, płci oraz rodzaju wykonywanego zajęcia, • Poznawanie otaczającego świata za pomocą zmysłów w toku różnorodnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie zasad nienagannego zachowania się , • Odkrywanie i rozwijanie zainteresowań • Sprawne wykonywanie czynności samoobsługowych • Dbanie o higienę ciała i estetyczny wygląd • Utrzymanie ładu i porządku w szatni - staranne składanie swoich rzeczy na półce (zabezpieczanie ich przed zagubieniem i kradzieżą) • Pamiętanie o poleceniach nauczycielki dotyczących przyniesienia z domu np. materiałów potrzebnych do zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • Odkrywanie własnych mocnych i słabych stron, • Rozumienie integralności i niepowtarzalności własnej osoby, • Akceptacja siebie, budowanie poczucia własnej wartości.

<p>zabaw – dostrzeganie ich roli i funkcji, korzystanie z nich,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie samodzielności w ubieraniu i rozbieraniu. • Samodzielne korzystanie z łyżki , widelca i kubeczka, • Dbanie o porządek w szafce przedszkolnej 		
<p>Rozpoznaję własne uczucia i próbuję sobie z nimi radzić</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie poczucia kontroli i panowania nad swoim ciałem, zachowaniem i otaczającą rzeczywistością. • Określanie własnych upodobań (lubię, nie lubię), akceptowanie upodobań innych osób. • Określanie samopoczucia: czuję się dobrze, czuję się źle, jestem wesoły , jestem smutny o złości, co bawi. • Udział w zabawach pozwalających na rozładowanie stresu i napięcia • okazywanie emocji w sposób społecznie akceptowany • Wyrażanie siebie w sposób werbalny i niewerbalny, 	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość uczuć i emocji towarzyszących różnym sytuacjom dnia codziennego, • Rozwijanie umiejętności właściwego reagowania na bodźce zewnętrzne, związane ze zmianą otoczenia, środowiskiem społecznym oraz stawianymi wymaganiami. • Rozpoznawanie i nazywanie własnych uczuć, • Uczestnictwo w zabawach dających możliwość inscenizowania , odgrywania i emocji, • Kształtowanie niezależności emocjonalnej - nieuleganie naciskom i negatywnym wpływom otoczenia. • Rozwijanie umiejętności wyciągania wniosków z zachowania własnego innych osób. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszukiwanie własnych sposobów radzenia sobie ze „złymi” uczuciami, próby stosowanie ich w praktyce. • nabywanie umiejętności rozpoznawania stanów emocjonalnych innych ludzi, • Odczuwanie zadowolenia w wyniku podejmowania kontaktów z innymi dziećmi oraz dorosłymi.

MOI BLISCY

Poznaję swoich kolegów oraz reguły współżycia w grupie

• Poznanie imion kolegów z grupy,• Przestrzeganie norm i zachowań pozwalających na bezkonfliktowe współdziałanie w grupie,• Integrowanie i komunikowanie się w grupie i poza nią poprzez uczestnictwo w zabawach, ćwiczeniach i tańcach integracyjnych,• Wyrabianie nawyku witania się z dorosłymi i kolegami w przedszkolu i poza nim,• Używanie zwrotów grzecznościowych (proszę, dziękuję, przepraszam)• przewyciężanie nieśmiałości w kontaktach z innymi,• wspólne z nauczycielką sprzątnięcie zabawek,• wspólne składanie życzeń urodzinowych kolegom z grupy•	• Szanowanie indywidualności kolegów z grupy, panowanie nad agresywnymi zachowaniami,• Podejmowanie i realizowanie zadań zespołowych- wspólne rozwiązywanie problemów, dochodzenie do kompromisów,• Przestrzeganie ustalonych norm postępowania,• Podejmowanie działań na rzecz grupy w formie prac porządkowych i dyżurów,• Używanie form grzecznościowych w stosunku do rówieśników i dorosłych,• Okazywanie pomocy dzieciom nowoprzybyłym do przedszkola, słabszym i młodszym, naturalne traktowanie dzieci chorych , niepełnosprawnych i innych narodowości(jeśli takie uczęszczają do przedszkola).• Podejmowanie obowiązków dyżurnego• Rozumienie pojęć : przyjaźń, koleżeństwo – prezentowanie ich jako postaw wobec rówieśników.	• Podejmowanie działań na rzecz przedszkola w formie prac porządkowych i dyżurów pełnionych w grupach młodszych,• Solidarność z własną grupą, wspieranie jej członków w różnych sytuacjach i zadaniach, odczuwanie dumy społecznej,• Poczucie przynależności do społeczności przedszkolnej, reprezentowanie przedszkola w działaniach zewnętrznych (prezentacje, konkursy, przeglądy),• Znajomość Praw Dziecka – przestrzeganie ich w stosunku do kolegów, pamiętanie o własnych obowiązkach jako członka grupy.

Znam swoją rodzinę , mogę na nią liczyć

• Kształtowanie uczucia przywiązania do rodziny,• Uczenie w toku różnorodnych zabaw serdecznych zachowań wobec bliskich,• kształtowanie potrzeby dzielenia się z bliskimi przeżyciami różnych wydarzeń z życia przedszkolnego,• czerpanie radości ze sprawiania najbliższym prezentów i niespodzianek,• udział członków rodziny w przygotowanych w przedszkolu uroczystościach,• podejmowanie prostych obowiązków domowych (np. sprzątanie zabawek),• poznanie zabaw naszych rodziców i dziadków,• wzmacnianie więzi z rodziną poprzez wspólne przeżywanie świąt i uroczystości rodzinnych.	• Okazywanie uczuć i szacunku do najbliższych- nawiązywanie serdecznych kontaktów z rodzeństwem,• Nazywanie i identyfikowanie swoich uczuć do najbliższych,• Dostrzeganie i rozumienie potrzeb innych członków rodziny np. prawo do odpoczynku, opieka nad osobami starszymi i chorymi, opieka nad najmłodszymi,• Interesowanie się pracą zawodową najbliższych członków rodziny, opowiadanie o niej ,nazywanie wykonywanych zawodów ,• wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez różne formy wspólnego spędzania czasu,• rozwijanie odpowiedzialności poprzez stałe podejmowanie obowiązków domowych, zgodnie z możliwościami dziecka,• Współudział w planowaniu i przygotowywaniu uroczystości rodzinnych,• Poznawanie zwyczajów i tradycji rodzinnych.	• Opowiadanie o zwyczajach i tradycjach panujących w rodzinie,• Określanie stopnia pokrewieństwa poszczególnych członków rodziny,• Wykonanie, wspólnie z rodzicami, drzewa genologicznego swojej rodziny.

MOJE MIEJSCE W OTACZAJĄCYM ŚWIECIE

Znam swój dom, przedszkole i podwórko

<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja zmian zachodzących w najbliższym otoczeniu (nowe budynki , place zabaw, skwery itp.) • Wskazywanie miejsca swojego zamieszkania, • Wypowiadanie się na temat swojego domu, podwórka i kolegów, • poznanie logo przedszkola, budynku i terenu wokół przedszkola • Rozpoznanie ważniejszych obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w najbliższym otoczeniu, • Przestrzeganie zasad dotyczących utrzymania ładu i porządku w ogrodzie przedszkolnym, • Uczestniczenie w spotkaniach z osobami odwiedzającymi przedszkole(policjant, strażak, pani bibliotekarka itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznawanie i nazywanie swojej ulicy, osiedla, dzielnicy i miasta, • Nazywanie ulic znajdujących się na osiedlu, • Poznanie pełnej nazwy , numeru i adresu przedszkola, • poznanie pełnego adresu zamieszkania, • Rozumienie potrzeby i konieczności dbania o wygląd przedszkola i ogrodu przedszkolnego, • Rozpoznawanie osób pracujących w przedszkolu, rozumienie znaczenia ich pracy, • Używanie form grzecznościowych wobec pracowników przedszkola i sąsiadów, • Poznanie miejsc użyteczności publicznej w najbliższej okolicy (szkoła, przychodnia , biblioteka itp.), • Rozumienie prawa do odpoczynku swoich sąsiadów, • Spacery po najbliższej okolicy: poszukiwanie ciekawych miejsc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruowanie planów i mapek osiedla, zaznaczanie różnych obiektów, • Poznanie ciekawych wydarzeń z historii własnego osiedla .
--	--	--

Znam swoje miasto i kraj w którym mieszkam

<ul style="list-style-type: none"> • Spacery po Wrocławiu, • Słuchanie wierszy o naszym mieście • Oglądanie dekoracji związanych ze świętami narodowymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z herbem, flagą i logo Wrocławia, • Zapoznanie z legendą i tradycjami Dolnego Śląska, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazywanie na mapie Polski Warszawy , Wrocławia, głównych rzek Wisły i Odry, • Poznanie geograficznych regionów Polski i ich charakterystycznych cech,
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Budzenie zainteresowania miastem i okolicą poprzez spacer i wycieczki . 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiedzenie zabytków i najważniejszych miejsc miasta; • Poznanie twórczości artystów ludowych związanych z naszym regionem – zaproszenie do przedszkola twórców ludowych, • Poznanie legend ,opowiadań i wierszy związanych z powstaniem państwa polskiego • Nabywanie świadomości narodowej – mówimy po polsku, jesteśmy Polakami, • Poznanie nazwy naszego państwa oraz symboli narodowych – godła, flagi , hymnu, przeżywanie ich powagi, • Zapoznanie z herbem Warszawy poznanie legend związanych z powstaniem stolicy, • Rozpoznawanie na zdjęciach, filmach i w albumach ważniejszych zabytków stolicy, • Interesowanie się polskimi tradycjami ludowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Interesowanie się ważniejszymi wydarzeniami mającymi miejsce w rodzinnym mieście, • Interesowanie się ważniejszymi wydarzeniami w kraju, • Poznanie sylwetek sławnych Polaków, • Rozumienie pozycji Polski w Europie, znajomość terminu Unia Europejska i jej symboli.
<p>Żyję w świecie wartości</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Intuicyjne rozróżnianie dobra i zła, piękna i brzydoty, prawdy i kłamstwa, itp. • Dostrzeganie i naśladowanie wzorców postaw z literatury oraz przykładu osobistego znanych osób. Intuicyjne rozróżnianie 	<ul style="list-style-type: none"> • Określanie cech osób i zjawisk, dostrzeganie ich pozytywnego lub negatywnego zabarwienia, • Charakteryzowanie bohaterów utworów literackich w kategorii dobra i zła oraz innych wartości, • Odgrywanie scenek ukazujących pozytywne i negatywne zachowania, dokonywanie ich oceny, 	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie starań zachowania się zgodnego z akceptowanymi wartościami, • Budowanie zrębów własnego systemu wartości.

	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeganie uniwersalnych wartości w literaturze, sztuce i życiu codziennym. 	
Wiem, że na świecie żyją ludzie mówiący innymi językami, rozumiem podstawy jednego z nich		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dziecka językiem obcym nowożytnym. • Rozumienie bardzo prostych poleceń w języku obcym nowożytnym i reagowanie na nie; • uczestnictwo w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych; używanie wyrazów i zwrotów mających znaczenie dla danej zabawy lub innych podejmowanych czynności; • powtarzanie rymowanek i prostych wierszyków, • śpiewanie piosenki w grupie; 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie chęci poznawania innych kultur, budzenie zainteresowania światem społecznym • Rozumienie ogólnego sensu krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych w j. obcym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie podstaw komunikacji w języku nowożytnym w kontakcie np. z Wolontariuszem programu Erasmus
Znam природę ożywioną i nieożywioną, potrafię o nią dbać		
<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeganie i nazywanie zjawisk atmosferycznych związanych z porą roku, • Obserwacja roślin w różnych fazach rozwoju (okresowa hodowla roślin w kąci przyrody), • Interesowanie się warunkami koniecznymi do wzrostu i życia roślin, 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja życia roślin w ogrodzie przedszkolnym, parku, łące i lesie, • Poznanie znaczenia roślin w życiu człowieka, • Prowadzenie hodowli, doświadczeń i eksperymentów wzbogacających wiedzę dzieci o życiu i potrzebach roślin, • Dostrzeganie przystosowania roślin i zwierząt do życia w określonym środowisku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeganie różnorodności i walorów estetycznych obserwowanych krajobrazów i obiektów, • Dostrzeganie związków przyczynowo - skutkowych zachodzących w środowisku przyrodniczym (obieg wody w przyrodzie, proste łańcuchy pokarmowe , barwy ochronne, zmiana sierści w zależności od

<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja zmian zachodzących w przyrodzie w związku z porą roku, • Rozpoznawanie wybranych ekosystemów (łąka, park, ogród), • Obserwacja i poznanie prac związanych z uprawą roślin w sali, ogrodzie, • Obserwowanie czynności związanych z hodowlą i pielęgnacją zwierząt (w miarę możliwości okresowe prowadzenie hodowli wybranego zwierzątka), • Poznanie wyglądu i życia zwierząt domowych oraz żyjących w naturalnym środowisku, • Obserwacja pogody i zjawisk przyrodniczych, • Gromadzenie różnorodnych okazów w kąciku przyrodniczym, • Prowadzenie prostych doświadczeń i eksperymentów z powietrzem i wodą, • Interesowanie się najbliższym środowiskiem przyrodniczym – szanowanie klombów, zieleńców, drzew i krzewów, • Gromadzenie w kąciku przyrody pokarmu dla ptaków – dokarmianie ich zimą, • Zwracanie uwagi w czasie spacerów i wycieczek na zanieczyszczenie środowiska odpadami, 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja roślin w różnych fazach rozwoju, • Interesowanie się różnymi gatunkami zwierząt w naturalnym środowisku, • Poznawanie zwyczajów i sposobów przygotowywania się zwierząt do zimy, • Dostrzeganie niszczącej siły przyrody, respektowanie sił natury, • Wiązanie określonych zjawisk przyrodniczych z porą roku, • Gromadzenie i segregowanie w kąciku przyrody różnorodnych minerałów, materiałów naturalnych i wytworów z nich wykonanych, • Prowadzenie doświadczeń i eksperymentów pozwalających poznać niezwykły świat przyrody – formułowanie wniosków na podstawie przeprowadzonych doświadczeń, • Dowiadywanie się o istnieniu gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem i podlegających ochronie, • Poznanie przyczyn i skutków wynikających z zanieczyszczenia środowiska naturalnego, • Branie udziału w akcjach propagujących zachowania proekologiczne, • Oszczędne gospodarowanie materiałami ., • Rozumienie konieczności segregowania odpadów, 	<p>pory roku),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interesowanie się kosmosem, oglądanie map nieba i układu słonecznego, • Uświadamianie sobie różnorodności klimatycznej świata i jej wpływu na wygląd i warunki życia ludzi, zwierząt i roślin.
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie zakazu niepotrzebnego niszczenia roślin oraz płoszenia ptaków, • oszczędne gospodarowanie wodą podczas mycia rąk i innych czynności higienicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumienie konieczności ochrony środowiska przed zanieczyszczeniami 	
Spotkania z techniką		
<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielne konstruowanie z klocków i różnorodnych materiałów, zachowanie zasad równowagi, • Zabawy pojazdami o różnorodnym nabeździe (sprężyna, bateria itp.), poznanie roli koła, • Wykorzystywanie w zabawach tematycznych z zabawek imitujących urządzenia techniczne, • Rozróżnianie i nazywanie przedmiotów codziennego użytku, określanie ich funkcji, • Obserwowanie pojazdów, maszyn i urządzeń ułatwiających codzienną pracę lub służących rozrywce, • Przestrzeganie zakazu samodzielnego obsługiwanie urządzeń technicznych, • Odróżnianie środków komunikacji miejskiej, • Eksperymentowanie z materiałem przyrodniczym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy konstrukcyjne – budowania z klocków o różnym sposobie łączenia, składanie i budowanie z gotowych elementów wg wzoru, • Poznanie w zabawie działania maszyn prostych, • Poznanie różnych rodzajów komunikacji i jej środków, • Poznanie różnych sposobów łączenia materiałów, • Poznanie różnych źródeł energii i sposobów jej wykorzystania, • Poznanie urządzeń technicznych wykorzystywanych w życiu codziennym dawniej i obecnie, • Rozumienie znaczenia środków łączności i nośników informacji, • Poznanie i obsługa komputera wykorzystanie go do celów edukacyjnych, • Doświadczenia i eksperymenty z wodą, elektrycznością statyczną, magnesem itp 	<ul style="list-style-type: none"> • Montowanie urządzeń z gotowych elementów do konstruowania i majsterkowania, • Zapoznanie się z historią niektórych wynalazków, • Poznanie przykładów rozwoju techniki na przestrzeni dziejów, • Obsługa aparatu fotograficznego i prostej kamery filmowej, • Tworzenie prostych form grafiki komputerowej, • Korzystanie z sieci Internet jako źródła informacji.

MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE ZNAKÓW I SYMBOLI

Rozumiem informacje przekazywane w sposób werbalny i niewerbalny

<ul style="list-style-type: none"> • Swobodne przekazywanie swoich myśli kontaktach z kolegami i dorosłymi, • Wyrażanie swoich intencji w sposób werbalny – poprawne stosowanie w mowie potocznej form fleksyjnych, • Swobodne wypowiadanie się na temat ilustracji, wysłuchanego opowiadania, historyjki obrazkowej, przedmiotów, zabaw itp., • Udział w zabawach rozwijających procesy poznawcze, • Rozwiązywanie prostych zagadek o tematyce bliskiej i znanej dzieciom, • Obserwowanie mimiki swojej (w lusterku) i kolegów, • Zwracanie uwagi na znaczenie znaków i symboli występujących w otoczeniu(znaczki rozpoznawcze w szatni i łazience , umowne symbole w sali), • Porozumiewanie się w sposób niewerbalny z wykorzystaniem mimiki, gestów i symboli graficznych – przekazywanie i odczytywanie takich komunikatów, • Rozumienie , odbieranie i wyrażanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie mowy poprzez wypowiadanie się na różnorodne tematy związane z przeżyciami , zdarzeniami, literaturą dziecięcą itp., • Swobodne wyrażanie własnego zdania , respektowanie innego zdania wyrażanego przez rówieśników i dorosłych, • Nabywanie umiejętności formułowania własnych myśli w sytuacjach problemowych, • Rozwiązywanie zagadek i samodzielne ich układanie, • Nabywanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach poprzez uczestnictwo w scenkach (dialogach) wymyślanych przez dzieci, • Ekspresyjne wyrażanie swojego nastroju i uczuć za pomocą słowa gestu i mimiki, interpretowanie własnych rysunków i innych wytworów , • Rozwijanie aktywności twórczej poprzez niekonwencjonalne wykorzystywanie w zabawach przedmiotów , symboli i znaków, 	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie mowy komunikatywnej , uczenie się dyskusowania, wymiany zdań i argumentowania swoich wypowiedzi, • Swobodne i śmiałe wypowiadanie się w różnych sytuacjach, • Samodzielne projektowanie piktogramów do wykorzystania w codziennych sytuacjach w przedszkolu, • Tworzenie prostych szyfrów i ich odczytywanie, • Poznawanie wyglądu różnych rodzajów pisma – historycznego i współczesnego. • Rozumienie roli pisma dla rozwoju cywilizacji ludzkiej.
--	---	--

<p>treści przekazywanych, ruchem, gestem mimika spojrzeniem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumienie i rozpoznawanie graficznych symboli i znaków oznaczających umowne treści, • Dobieranie symbolicznych obrazków do przedmiotu, • Rozpoznawanie i tworzenie własnych symboli oznaczających pogodę, nakaz , zakaz itp., • Rozpoznawanie popularnych znaków drogowych, • Rozumienie i respektowanie sygnałów wzrokowych i słuchowych oznaczających określone zachowania , które zostały wcześniej ustalone. 	
<p>Poznaję świat wszystkimi zmysłami</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnianie przedmiotów znajdujących się w otoczeniu, określanie wyglądu , podawanie nazwy, • Dobieranie w pary takich samych przedmiotów, obrazków itp., • Rozróżnianie przedmiotów , obrazków różniących się 1 do 3 szczegółów, • Składanie obrazków z kilku części w całość wg wzoru, • Rozpoznawanie dźwięków z otoczenia, • Rozpoznawanie dźwięków poznanych instrumentów melodycznych i nie melodycznych, • Badanie, jakie dźwięki wydają różnorodne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnianie cech charakterystycznych w przedmiotach i zjawiskach, • Układanie historyjek obrazkowych, • Wyszukiwanie szczegółów różniących dwa obrazki, • Klasyfikowanie przedmiotów wg kilku cech • Składanie obrazków z kilku części w całość bez podanego wzoru, • Układanie obrazków na określony temat z figur geometrycznych, • Wyszukiwanie takich samych znaków, wzorów i elementów, • Rozpoznawanie licznych dźwięków i 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie wnikliwych obserwacji otoczenia – dostrzeganie szczegółów różniących postacie, rzeczy i zjawiska, • Interpretowanie treści przekazywanych przez „dźwiękowe” opowiadania, • Rozumienie i odbieranie treści przekazywanych przez wrażenia smakowe, zapachowe itp

<p>przedmioty,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznawanie głosów: żeński, męski, • Różnicowanie wysokości dźwięków, • Rozpoznawanie i nazywanie różnorodnych głosów, odgłosów i dźwięków z nagrań, • Rozpoznawanie znanych przedmiotów za pomocą dotyku, • Rozpoznawanie znanych produktów spożywczych za pomocą smaku, węchu i dotyku. 	<p>odgłosów z najbliższego otoczenia, określanie ich rodzaju i źródła,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznawanie i nazywanie różnorodnych głosów, odgłosów i dźwięków z nagrań, • Dostrzeganie i nazywanie nastroju w głosie i muzyce, • Rozróżnianie i nazywanie cech badanych dotykiem (twardy, miękki, ciepły, zimny, gładki, chropowaty itp.), • Rozpoznawanie i nazywanie smaków (słodki, gorzki, słony itp.) 	
Przygotowuję się do pisania i czytania		
<ul style="list-style-type: none"> • Swobodne porozumiewanie się dorosłymi i kolegami w atmosferze bezpieczeństwa i akceptacji, • Dzielenie się spostrzeżeniami, odczuciami i przeżyciami w sposób spontaniczny, otwarty i zrozumiały dla otoczenia, • Poprawne stosowanie form fleksyjnych w mowie potocznej, • Wykazywanie zainteresowania obrazkowymi książeczkami, • Opisywanie obrazków, przedmiotów lub swoich działań zdaniami pojedynczymi, • Wyszukiwanie na ilustracjach określonych postaci i przedmiotów, • Udział w zabawach i ćwiczeniach artykulacyjnych, ortofonicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie książeczek i czasopism dziecięcych z większą ilością tekstu, wykazywanie zainteresowania ich treścią, wyszukiwanie ilustracji związanych a określonym tematem, • Aktywny i swobodny udział w rozmowach na temat opowiadań, obrazków, historyjek obrazkowych itp., • Poprawne używanie w mowie odmiennych części mowy, stosowanie prawidłowych konstrukcji składniowych, • Prawidłowe gospodarowanie oddechem, stosowanie odpowiedniej intonacji głosu, oraz tempa wypowiedzi, • Dostrzeganie przyczyn i skutków wydarzeń, zjawisk i postaw (bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie z biblioteki, samodzielne wyszukiwanie książek o określonej tematyce, • Wymyślanie opowiadań i tworzenie na ich podstawie swoich książeczek, • Poznawanie książek o różnorodnej tematyce: dziecięce, przyrodnicze, słowniki encyklopedie itp., • Pokonywanie trudności językowych podczas trudniejszych wypowiedzi, • Usprawnianie percepcji wzrokowej poprzez układanie obrazków wg instrukcji słownej, • dobieranie części figur geometrycznych do całości, wyszukiwanie i dobieranie jednakowych wzorów literopodobnych

<p>oddechowych i słuchowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenie mięśni narządów mowy, nauka właściwego gospodarowania oddechem, • Udział w zabawach słownych- wyliczanki, rytmizacja tekstów, tworzenie rymów, • Udział w zabawach rozwijających dużą i małą motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową, • Usprawnianie percepcji wzrokowej, dobieranie par jednakowych obrazków, wskazywanie różnic i podobieństw na materiale obrazkowym, • Doskonalenie percepcji słuchowej poprzez rozwiązywanie zagadek słuchowych, ćwiczenia rytmiczne i ćwiczenia pamięci słuchowej, • Prowadzenie zabaw ruchowych mających na celu ułatwienie dziecku poznania schematu ciała i kierunku, • stwarzanie warunków do swobodnej działalności artystyczno-konstrukcyjnej, • Usprawnianie czynności manualnych: zabawy paluszkami, rysowanie po śladzie, zabawy rytmiczne, gra na instrumentach, malowanie palcami i pędzlem dużych wzorów, 	<p>opowiadań, spektakli itp.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogacenie zasobu słownictwa, wykorzystywanie ich w mowie potocznej, • Tworzenie swobodnych tekstów, opowiadań dialogów , wyliczanek, rymowanek itp. (nagrywanie ich przez nauczyciela i wysłuchiwanie razem z dziećmi), • Udział w życiu kulturalnym – uczestnictwo w spektaklach teatralnych, koncertach, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, wycieczkach do muzeów itp. • Udział w zabawach i ćwiczeniach ruchowo-graficznych , • Usprawnianie percepcji wzrokowej - odtwarzanie z pamięci układów elementów, układanie obrazków z części oraz według instrukcji słownej, układanie obrazków i kompozycji z figur, • Doskonalenie percepcji słuchowej poprzez odtwarzanie rytmu i wiązanie go układem przestrzennym, zabawy z rymami: dobieranie rymujących się wyrazów, tworzenie rymów, • doskonalenie sprawności manualnych w trakcie montowania, modelowania, wydzierania, wycinania itp. • wywoływanie swobodnych ciągłych ruchów ręki z wprowadzeniem kierunku, • przetwarzanie obrazu ruchowego na 	<p>i literowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie percepcji słuchowej poprzez: analizę i syntezę zdań: liczenie wyrazów, układanie zdań dłuższych, ćwiczenia i zabawy związane z analizą wyrazów na sylaby i syntezą sylab w wyraz, • Wyodrębnianie głosek w sylabach i wyrazach – ćwiczenia słuchu fonematycznego. • Interesowanie się pismem, literami, podejmowanie samodzielnych prób kreślenia liter i ich odczytywania.
--	--	---

	<p>obraz graficzny i odwrotnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarzanie i odwzorowywanie różnych form, kształtów i układów w trakcie lepienia, układania i konstruowania, • wykonywanie elementów literopodobnych, • Usprawnianie czynności manualnych: rytmiczne kreślenie wzorów, - wykonywanie czynności precyzyjnych: wiązanie, nawlekanie, sznurowanie, układanie kompozycji z drobnych elementów, rysowanie wzorów literopodobnych kreskowych, kolistych, falistych i pętelkowych. 	
Poznaję zaczarowany świat matematyki		
<ul style="list-style-type: none"> • Zdobywanie doświadczeń sprzyjających kształtowaniu schematu własnego ciała, • Rozumienie i stosowanie określeń dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni, wielkości oraz kierunku, • Dostrzeganie szeregów powtarzających się elementów , kontynuowanie rytmu wg. Wzoru, • Wysłuchiwanie rytmów, odtwarzanie ich ruchem i gestem, • Porównywanie przedmiotów – dostrzeganie różnic i podobieństw, • Gromadzenie przedmiotów ze względu na wspólna cechę, • Grupowanie przedmiotów wg kryterium 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumienie i stosowanie określeń dotyczących stronności własnego ciała oraz osoby stojącej naprzeciw, • Orientowanie się w położeniu na kartce papieru, • Dostrzeganie i kontynuowanie różnych układów rytmicznych, przekładanie dostrzeżonej prawidłowości z jednej reprezentacji na drugą, • Dostrzeganie przemienności dni i nocy, pór roku , dni tygodnia oraz miesiący - układanie ich graficznej reprezentacji, • Dostrzeganie następstw czasowych, określanie kolejności i sekwencji zdarzeń, stosowanie określeń – wcześniej, później. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określanie kierunków z punkt widzenia drugiej osoby, • Rysowanie prostych planów (np. droga do „skarbu”), • Podczas zabaw tropiących oznaczanie kierunku strzałkami, • Używanie określeń wczoraj , jutro, przedwczoraj, pojutrze. • Tworzenie kolekcji przedmiotów spełniających określony warunek (np. zwierzęta żyjące w wodzie itp.), • Poprawne wyodrębnianie podzbioru w zbiorze, • Liczenie od dowolnego miejsca. Liczenie od 1 do 10 i odwrotnie,

<p>przyjętego przez dziecko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porównywanie liczebności zbiorów (dużo, mało, tyle samo, mniej, więcej), • Liczenie wyodrębnionych przedmiotów w zakresie dostępnym dziecku, • Liczenie na palcach, • Posługiwanie się liczebnikami głównymi i porządkowymi podczas przeliczania, • Układanie przedmiotów wg określonej zasady (np. od największego do najmniejszego), • Wykonywanie poleceń wg określonej kolejności , • Obserwowanie zmian zachodzących podczas dokładania i zabierania przedmiotów, • Liczenie obiektów po operacji dodania lub zabrania przedmiotu, • Rozdzielanie przedmiotów tak, aby każdy miał tyle samo, • Wymiana jednego elementu na inny, • Posługiwanie się pojęciami dotyczącymi: wielkości, grubości, szerokości i wysokości przedmiotów, • Manipulowanie figurami geometrycznymi – płaskimi i przestrzennymi bez konieczności ich nazywania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Grupowanie obiektów wg określonego kryterium, • Grupowanie obiektów ze względu na posiadanie kilku cech jednocześnie, • Liczenie w zakresie dostępnym dziecku – dostrzeganie prawidłowości związanych z poprawnym liczeniem, • Przeliczanie przedmiotów w różnych konfiguracjach (szeregu, rzędzie, rozsypce, od strony prawej lub lewej) , wiedząc, że ich liczba jest niezmienna, • Określanie miejsca przedmiotów np. w szeregu , • Wykonywanie złożonych poleceń, • Liczenie na zbiorach zastępczych i na palcach, • Liczenie obiektów dostępnych chwilowej obserwacji, • Dodawanie i odejmowanie w zakresie 10 przy wykorzystaniu liczmanów lub liczeniu na palcach, • Wymiana elementów np. jeden za jeden , dwa za jeden podczas zabawy w sklep, • Określanie wielkości przedmiotów „na oko” poprzez przykładanie ich do siebie lub mierzenie wspólną miarą, • Mierzenie długości krokami (stopa za stopą, klokiem, patykiem sznurkiem itp.), • Układanie z mozaiki geometrycznej w 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczenie po 2, 5 i 10, • Dodawanie i odejmowanie na zbiorach zastępczych, przeliczanie w pamięci, • Poznanie narzędzi służących do pomiarów (linijka, metr krawiecki itp.) • Konstruowanie gier z fabułą – ustalanie reguł oraz zadań w postaci premii i pułapek . • Układanie zadań z treścią, ilustrowanie ich, samodzielne rozwiązywanie.
--	---	---

	<p>wzoru lub własnego pomysłu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segregowanie elementów mozaiki geometrycznej wg kształtu, • Dostrzeganie kształtów figur geometrycznych w różnych przedmiotach i rysunkach, • Konstruowanie gier ściganeek. 	
--	--	--

ŚWIAT, W KTÓRYM CZUJĘ SIĘ BEZPIECZENIE

Dbam o bezpieczeństwo swoje i innych

<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zasad bezpieczeństwa dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - korzystania z pomieszczeń sali i szatni, - rozkładu pomieszczeń w przedszkolu, - poruszania się na terenie budynku i ogrodu przedszkolnego, - korzystania z zabawek i sprzętu ogrodowego, - zakazu oddalania się poza wyznaczony teren, - bezwzględnego przestrzegania nakazu pilnowania się grupy podczas wyjść poza własną salę, • Poznanie podstawowych zasad ruchu drogowego (zakaz samodzielnego poruszania się po drogach bez opieki 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie przedszkola i poza nim, • Unikanie zabaw w miejscach niedozwolonych (np. w pobliżu jezdni, na zamarzniętych stawach, jeziorach itp.), • Przewidywanie konsekwencji oddalenia się bez wiedzy dorosłych poza wyznaczony teren, • Znajomość elementarnych przepisów ruchu drogowego, stosowanie się do nich podczas wyjść poza teren przedszkola, • Przestrzeganie ustalonych zasad dotyczących korzystania z zabawek, sprzętu sportowego i ogrodowego, • Zachowanie bezpieczeństwa w kontakcie 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeganie korzyści wynikających z przestrzegania zasad zapewniających bezpieczeństwo sobie i innym, • Podejmowanie trudu samodzielnego i bezpiecznego zorganizowania wolnego czasu sobie i kolegom, • Znajomość numeru telefonu do bliskiej osoby jak również numerów telefonów alarmowych pod którymi w razie niebezpieczeństwa można uzyskać pomoc, • Świadomość zagrożeń związanych z wykorzystaniem seksualnym – „zły dotyk”, • Poznanie schematu zachowania się w sytuacji zagrożenia – mini kodeks
--	---	---

<p>dorostych),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie zakazu brania do rąk znalezionych lub nieznanymi przedmiotów i roślin, • Zachowanie ostrożności w nieznanymi środowiskach przyrodniczych dotyczącej zrywania roślin i dotykania nieznanymi zwierząt, • Zachowanie ostrożności w kontaktach z nieznanymi osobami- zakaz przyjmowania od nich prezentów, prowadzenia rozmów, udzielania informacji osobistych, • Zgłaszanie nauczycielce, problemów, dolegliwości i skaleczeń, • Przestrzeganie zakazu manipulowania urządzeniami elektrycznymi zasilanymi z sieci oraz zabaw z ogniem, • Nie zbliżanie się do przedmiotów grożących oparzeniem, • Znajomość imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania • Bezpieczne używanie przyborów narzędzi i sztuców • Formułowanie myśli w taki sposób, aby być komunikatywnym w razie potrzeby zwrócenia się o pomoc. 	<p>z nieznanymi, nie oddalanie się z obcą osobą bez zgody rodzica.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie ogólnie przyjętych zasad dotyczących zachowania się w miejscach publicznych, • Zachowanie bezpieczeństwa podczas korzystania ze środków transportu , • Podejmowanie trudu samodzielnego i bezpiecznego zorganizowania sobie wolnego czasu, • Reagowanie i zgłaszanie nauczycielce sytuacji, które stanowią niebezpieczeństwo dla innych dzieci (uszkodzone zabawki, sprzęt ogrodowy itp.), • Przestrzeganie zakazu samodzielnego zażywania leków oraz stosowania środków chemicznych, • Zdawanie sobie sprawy w jakich sytuacjach i komu można przekazać informacje dotyczące imienia i nazwiska oraz adresu zamieszkania. • Poznawanie zadań służb zajmujących się bezpieczeństwem mieszkańców miasta. • Sprawne podawanie ścisłych informacji, umiejętność odtworzenia, w razie potrzeby, charakterystycznych cech osób, przedmiotów i zjawisk. 	<p>bezpieczeństwa.</p>
---	---	------------------------

Dbam o swoje zdrowie – przestrzegam zasad higieny osobistej i umysłowej

<ul style="list-style-type: none"> • Dbanie o czystość osobistą <ul style="list-style-type: none"> -rozumienie pozytywnego wpływu zabiegów higienicznych na zdrowie, - przestrzeganie zasady mycia rąk po wyjściu z toalety i przed posiłkami, - samodzielne mycie rąk z przestrzeganiem kolejnych jego etapów, - samodzielne obsługiwanie się w toalecie, - prawidłowe mycie zębów, wycieranie nosa i postępowanie się grzebieniem, • Unikanie zjawisk akustycznych będących przyczyną zmęczenia i podenerwowania (hałas, głośna muzyka) • Mówienie umiarkowanym głosem, unikanie organizowania zabaw wywołujących duży hałas, • Dbanie o wzrok poprzez oglądanie książeczek i rysowanie w miejscach dobrze oświetlonych oraz przestrzeganie zasady nie dotykania oczu brudnymi rękami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dbanie o czystość osobistą <ul style="list-style-type: none"> - dbanie o czystość ciała i odzieży, kontrolowanie swojego wyglądu, - świadome stosowanie zasad higieny osobistej, - prawidłowe korzystanie z przyborów toaletowych, • Dbanie o zmysły i higienę układu nerwowego, • Rozumienie potrzeby wizyt u lekarza poddawania się koniecznym zabiegom (szczepienia ochronne , leczenie zębów itp.), • Właściwe postępowanie się sztućcami i serwetką, • Zgłaszanie nauczycielce dolegliwości i złego samopoczucia, chronienie skaleczeń przed zabrudzeniem . 	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy prozdrowotnej, • Rozumienie znaczenie uregulowanego trybu życia dla zdrowia, • Świadome unikanie dużej ilości bodźców mających negatywny wpływ na zdrowie, • Rozumienie znaczenia ruchu i przyjmowania prawidłowej postawy ciała dla funkcjonowania organizmu.
---	--	---

Znam zasady zdrowego stylu życia

<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeżenie potrzeby przebywania i aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, • Ochrona oczu i ciała przed nadmiernym promieniowaniem słonecznym, 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie sposobów aktywnego wypoczynku, • Przestrzeganie prawa do odpoczynku innych osób, • Akceptowanie badań profilaktycznych i 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zasad racjonalnego odżywiania stosowanie ich na co dzień, • Świadome stosowanie zasad i nawyków związanych z kulturalnym zachowaniem się przy stole,
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie ubioru do aktualnie panujących warunków atmosferycznych, • Przestrzeganie zasady zasłaniania ust i nosa podczas kaszlu i kichania, • Rozumienie potrzeby wietrzenia pomieszczeń, • Rozumienie konieczności jedzenia potraw niezbędnych dla zdrowia, • Przestrzeganie konieczności mycia owoców przed jedzeniem, • Opanowanie umiejętności dokładnego gryzienia, zwłaszcza twardych pokarmów, • Pokonywanie uprzedzeń do nieznanych potraw. 	<p>szczepień ochronnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeganie powiązań między chorobą a leczeniem (leki lub zastrzyki są konieczne dla zdrowia), • Podejmowanie działań zapobiegających przegrzaniu lub wychłodzeniu organizmu, • Rozumienie potrzeby ograniczania spożycia niektórych produktów, • Zachęcanie do spożywania dużej ilości warzyw i owoców (wspólne przygotowywanie kanapek, sałatek itp.), • Wdrażanie do przestrzegania zasad zachowania czystości podczas posiłków i potrzeby kulturalnego zachowania przy stole. • rozumienie szkodliwości długiego spędzania czasu przed komputerem i telewizorem . 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie znaczenia dla zdrowia aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu.
---	--	--

MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE SPORTU

Dbam o sprawność ruchową

<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie organizmu poprzez proste ćwiczenia oddechowe i izometryczne, • Podejmowanie swobodnych zabaw ruchowych w kontakcie z otoczeniem przyrodniczym (piasek, trawa śnieg), • Systematyczny udział w zabawach i 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudzanie zdolności ruchowych wg pomysłów, doświadczeń i możliwości dzieci, • Uczestniczenie w podchodach i łatwych zwiadach w terenie, połączonych z wykonywaniem zadań i pokonywaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy i ćwiczenia w wodzie (pod opieką instruktora): skoki do wody na nogi, zanurzanie się w wodzie, swobodne zmiany pozycji w wodzie, unoszenie się na wodzie, próby pływania „pieskiem”. • Udział w grach zespołowych z
---	--	---

<p>ćwiczeniach ruchowych z wykorzystaniem różnorodnych przyborów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udział w zabawach w formie opowieści ruchowej, • Wykorzystanie naturalnej potrzeby ruchu w ćwiczeniach i zabawach opartych na metodzie A.M. Kniessów, R. Labana, K. Orffa , W .Sherborne, • Rozwijanie zamiłowania do ruchu poprzez systematyczne uczestnictwo a zabawach i ćwiczeniach ruchowych: <ul style="list-style-type: none"> - kształtujących postawę: ćwiczenia wyprost tną, tułowia, mięśni brzucha, stóp; - orientacyjno-porządkowych: szybkie reagowanie na różne sygnały wzrokowe i słuchowe, sprawne ustawianie się w rozsypance, rzędzie, dwurzędzie, szeregu, marsze i korowody w kole, po prostej, slalomem, chody połączone z podskokami, biegiem, akcentowaniem rytmu, miar taktowych; - z elementami równowagi: chodzenie stopa za stopą, po linii, śladzie, na szerokiej ławeczce, z pokonywaniem niskich przeszkód, noszeniem przyboru, stanic na jednej nodze; - na czworakach: w przód i tył, z omijaniem przeszkód; 	<p>przeszkód,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaspokajanie potrzeby ruchu poprzez wykorzystywanie w ćwiczeniach i zabawach ruchowych elementów tańca i aerobiku, • Umiejętne współdziałanie w zespole podczas wykonywania ćwiczeń gimnastycznych metodą stacijną, pokonywanie toru przeszkód w sali , ogrodzie przedszkolnym i w terenie itp. • Aktywne uczestniczenie w zabawach i ćwiczeniach z wykorzystaniem przyborów, przyrządów, muzyki, warunków terenowych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> - kształtujących postawę: ćwiczenia wyprostne, szyi, tułowia, mięśni brzucha, stóp, przewroty w przód; - orientacyjno-porządkowych: szybkie reagowanie na różne sygnały wzrokowe i słuchowe, sprawne ustawianie się w rozsypance, rzędzie, dwurzędzie, szeregu, w kole, w kółkach, szybka zmiana miejsc i ustawień, marsze i biegi w różnych szybach i kierunkach z wykonywaniem zadań dodatkowych, zmianą tempa i rytmu, z elementami podskoków, z wymijaniem i wyprzedzaniem, marsz z akcentowaniem rytmu, miar taktowych; - z elementami równowagi: chód równoważny, stanic jednonóż, 	<p>wprowadzeniem prostych reguł np. „Dwa ognie”, minikoszykówka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zawody i mecze ze współzawodnictwem, wg określonych reguł, radzenie sobie z porażką, • Interesowanie się różnymi dyscyplinami sportu, • Kształtowanie postawy sportowca w kontakcie z przedstawicielami różnych dyscyplin sportowych.
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - bieżnych: bieganie w różnych kierunkach, z omijaniem przeszkód, z wykonywaniem zadań dodatkowych, gonitwy i ucieczki; - z elementami rzutu i toczenia: rzucanie oburącz, ręką prawą i lewą, do celu, na odległość i w górę, toczenie piłek i obręczy po wyznaczonej trasie, na wprost, po obwodzie koła; - z elementami wspinania: na drabinki, sprzęt terenowy, zwisy; - elementami skoku i podskoku: skoki obunóż i jednonóż w miejscu i ruchu, podskoki rozkroczone, zwarte, wykroczone, z nogi na nogę, swobodne przeskoki przez linie i przybory, wskakiwanie obunóż do koła, zeskoki z niskiej wysokości; - na śniegu i lodzie: wożenie się na sankach, tworzenie zaprzęgów, podejścia i zjazdy z górki; • Ćwiczenia kinezylogii edukacyjnej: <ul style="list-style-type: none"> - picie wody - masowanie punktów na myślenie - wykonywanie ćwiczeń naprzemiennych 	<p>przekraczanie przeszkód, swobodne przejścia po ławeczce i równoważni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - na czworakach: chody i biegi przodem i tyłem, zejścia i wejścia po pochylni; - bieżnych: biegi w różnych kierunkach, z omijaniem i pokonywaniem przeszkód, z wykonywaniem zadań dodatkowych, wyścigi, sztafety; - z elementami rzutu i toczenia: rzuty i chwytty oburącz, ręką prawą i lewą, z odbiciem o ziemię lub ścianę, na odległość i w górę, przerzucanie przez przeszkodę, próby kozłowania piłki toczenie piłek i obręczy po wyznaczonej trasie, na wprost i slalomem, ze zmianami kierunku i ręki, przekazywaniem przyboru innemu dziecku; - z elementami wspinania - z elementami skoku i podskoku • Ćwiczenia kinezylogii edukacyjnej <ul style="list-style-type: none"> - picie wody - masowanie punktów na myślenie - wykonywanie ćwiczeń naprzemiennych 	
---	---	--

MOJE MIEJSCE W ŚWIECIE SZTUKI

Spotkania z muzyką

• Słuchanie prostych piosenek śpiewanych przez nauczycielkę lub z nagrań,• Wysłuchiwanie i rozróżnianie dźwięków z otoczenia- nazywanie ich,• Próby śpiewania prostych piosenek zbiorowo i indywidualnie,• Poznanie prostych instrumentów perkusyjnych, muzykowanie z ich wykorzystaniem,• Wykorzystywanie w charakterze instrumentów swojego ciała i niemelodycznych przedmiotów,• Powtarzanie prostych rytmów i rytmicznych tekstów,• Improwizowanie z dźwiękiem (naśladowanie głosów z otoczenia),• Udział z zabawach rytmicznych, muzyczno ruchowych , ilustracyjnych i tanecznych (przy muzyce, śpiewie lub akompaniamencie instrumentów perkusyjnych).	• Słuchanie utworów muzyki instrumentalnej z nagrań i na żywo,• Śpiewanie piosenek repertuaru dziecięcego oraz łatwych piosenek ludowych,• Określanie elementów muzyki: tempo, dynamika, wysokości wyrażanie ich w tańcu i płásach,• Wykonywanie prostych instrumentów muzycznych z niekonwencjonalnych materiałów,• Nauka prostych form tanecznych zapamiętanie i stosowanie prostych kroków tańców ludowych, integracyjnych i nowoczesnych,• Udział w koncertach muzycznych, spektaklach musicalowych i operowych – przestrzeganie odpowiedniego zachowania podczas odbioru muzyki,• Tworzenie muzyki do krótkich rymowanek, wierszy i opowiadań (improwizacja muzyczna)• Odzwierciedlenie charakteru słuchanej muzyki poważnej w formie plastycznej.	• Doskonalenie gry na instrumentach perkusyjnych,• Próby gry na prostych instrumentach melodycznych np. dzwonekch,• Improwizacja na dzwonekch- swobodne granie własnych, wymyślonych melodii,• Nagrywanie własnych improwizacji muzycznych,• Tworzenie śpiewanych dialogów do przedstawień teatralnych,• Tańce i układy taneczne w grupach i indywidualnie – przygotowanie wg instrukcji lub własnego pomysłu.

Spotkania z plastyką

- Oglądanie obrazów i reprodukcji o tematyce bliskiej dzieciom,
- Uważliwanie na funkcjonalność i estetykę pomieszczeń w których przebywają dzieci,
- Dekorowanie sali własnymi wytworami lub gotowymi elementami,
- Poznawanie barw i kojarzenie ich z nazwą,
- Odczuwanie radości tworzenia w czasie zabaw plamą , linią, kolorem, fakturą, kształtem i formą,
- Poznanie różnorodnych technik plastycznych:
 - rysowanie różnymi rodzajami kredek na płaszczyźnie o różnej wielkości, kształcie i fakturze,
 - malowanie farbami z wykorzystaniem różnorodnych przyborów w tym niekonwencjonalnych,
 - stemplowanie za pomocą stempli gotowych, i niekonwencjonalnych,
 - Lepienie z różnego rodzaju mas plastycznych,
 - wydzieranie i wycinanie – prawidłowe posługiwanie się nożyczkami,
- Dbanie o porządek w czasie pracy i po jej zakończeniu,
- Tworzenie kompozycji z materiału

- Oglądanie dzieł znanych twórców oraz wytworów sztuki ludowej
- Planowanie zagospodarowania sali (kąćki zainteresowań, dekoracje),
- Projektowanie i wykonywanie elementów dekoracyjnych na uroczystości przedszkolne,
- Wykorzystywanie różnorodnych technik plastycznych z zastosowaniem różnych materiałów i narzędzi,
- Eksperymentowanie z linią, kolorem , fakturą, łączenie różnych technik plastycznych,
- Podejmowanie decyzji dotyczących wyboru materiałów i przyborów plastycznych potrzebnych do wykonania pracy,
- Właściwe planowanie pracy w zależności od formatu papieru ,
- Wykonywanie prac zespołowych (planowanie zadań i organizowanie warsztatu pracy),
- Tworzenie kompozycji płaskich i przestrzennych wg wzoru i własnego pomysłu(układ pasowy i kołowy),
- Tworzenie kompozycji symetrycznych i rytmicznych w różnych układach,
- Tworzenie prac inspirowanych sztuka ludową (np. pisanki, palmy wielkanocne,

- Oglądanie albumów z dziełami znanych twórców,
- Poznanie pojęć portret, pejzaż, martwa natura,
- Eksperymentowanie z kolorem (różnicowanie odcieni),
- Wyrażanie nastroju i emocji za pośrednictwem barw,
- Wycinanie skomplikowanych kształtów, tworzenie własnych prac wzorowanych na sztuce ludowej ,
- Projektowanie i wykonanie scenografii do przedstawień teatralnych,
- _Tworzenie w technice orgiami.

<p>przyrodniczego, mozaiki geometrycznej itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie wytworów sztuki ludowej w powiązaniu z obchodzonymi świętami, • Wykonywanie prac plastycznych związanych z obchodzonymi świętami, • Tworzenie ilustracji do muzyki powiązanej z treścią utworu literackiego. 	<p>ozdoby choinkowe itp.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprawne posługiwanie się przyborami plastycznymi w tym nożyczkami (prawidłowy uchwyt), • Pełnienie dyżurów – przygotowywanie materiałów i przyborów plastycznych do zajęć, • oglądanie wystaw plastycznych, wizyty w galerii sztuki - (właściwe zachowanie w miejscach publicznych), • udział w lekcjach muzealnych, • oglądanie zabytków architektonicznych (architektura wnętrz i zieleni) w najbliższej okolicy. 	
Spotkania z literaturą i teatrem		
<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie utworów literatury dziecięcej, • Oglądanie przedstawień teatralnych w wykonaniu profesjonalnych aktorów lub starszych kolegów (teatr lalkowy i żywoplanowy), • Uczestniczenie w spontanicznych i zorganizowanych zabawach ruchowych wynikających z treści poznawanych utworów literackich, • Podejmowanie prób zabaw tematycznych, inscenizowanych i twórczych, • Próby prowadzenie dialogu na tematy bliskie dziecku z wykorzystaniem zabawek, pacynek i kukiełek, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyrażanie przeżyć związanych z wysłuchanym utworem literackim lub obejrzanym spektaklem teatralnym – dostrzeganie w nich elementów piękna , • Układanie zakończenia do historyjek obrazkowych i wysłuchanych opowiadań, • Samodzielne i zespołowe próby literackie w formie zabaw twórczych, • Wykazywanie się pomysłowością w zabawach poprzez tworzenie i wykonywanie scenografii i rekwizytów, • Zabawy w teatr inspirowane utworami literackimi oparte na swobodnej improwizacji słownej i ruchowej, • Wyrażanie treści za pomocą mimiki, 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeganie w utworach literackich i spektaklach teatralnych elementów fantazji i humoru, • Podejmowanie zadań związanych z tworzeniem małych form teatralnych - dyskutowanie, naradzanie się podejmowanie decyzji dotyczących podziału ról i przebiegu zabawy, • Tworzenie przedstawień z wykorzystaniem pacynek, kukiełek, sylwet w teatrze cieni itp. • Samodzielne budowanie etiud teatralnych na zadany temat, • Wprowadzenie pojęć teatralnych związanych z teatrem np. kulisy, scena,

<ul style="list-style-type: none"> • odkrywanie znaczenia komunikacji niewerbalnej oraz związku między słowem i gestem 	<p>gestu i ruchu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odgrywanie ról z wykorzystaniem technik żywego słowa, • W toku zabaw teatralnych nadawanie wykorzystywanym przedmiotom dowolnego znaczenia , • Uczenie się kultury zachowań i odbioru przedstawień teatralnych, 	<p>kurtyna i ze spektaklem teatralnym tj aktor, reżyser, choreografia itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje teatru lalkowy, teatr cieni, żywoplanowy, pantomima, teatr muzyczny • Elementy spektaklu (kostium, rekwizyt, scenografia, ruch sceniczny, podstawowe zadania aktorskie (wyrazistość mowy, ekspresja ruchowa, wyobraźnia, emocje, • autoprezentacja
---	---	---

Bibliografia:

Kwiatowska M., Podstawy pedagogiki przedszkolnej, Warszawa, 1995.

Silberg J., Gry i zabawy z maluchami, Poznań, 1993.

Okoń W., Zabawa a rzeczywistość, Warszawa, 1987.

Wygotski L.S., Wybrane prace psychologiczne, Warszawa, 1971.

Wygotski L.S. Myślenie i mowa, Warszawa, 1989.

Godlewski M., Pedagogika, Warszawa, 1987.

Erikson E., Dzieciństwo i społeczeństwo, Poznań, 1997.

Program Edukacyjny dla Przedszkolaków opracowany w Zespole Prewencji Kryminalnej i Nieletnich KWP Wrocław: „ Wdrażanie dzieci do bezpiecznych zachowań na ulicy, w domu, miejscu zamieszkania, przedszkolu i szkole”.